

UJVÁRI ISTVÁN

TANÁRI PÁLYÁM
EMLÉKEZETE

VÁC • 2009

Összeállította:
UJVÁRI ISTVÁN

Tördelés és szerkesztés:
Ujvári Péter

ELŐSZÓ

1954 szeptemberében, 22 évesen tettem le a hivatali esküt a váci 8. sz. Gépipari Technikumban. Kollégiumi nevelői beosztást kaptam, ami mellett 19 órában matematikát is taníthattam már az első tanévben, és osztályfőnöke lettem az I. C osztálynak. A „Gépipari” lett a munkahelyem több mint 50 éven át, beleértve a nyugdíjazásom utáni egy évtizedes óraadást. Bár az iskola többször nevet és egyszer épületet is cserélt (hosszú évtizedeken át Lőwy Sándor nevet viselte Vác belvárosában, majd 1993-ban felvette egykori kollégánk nevét és 2003-tól Boronkay György Műszaki Középiskola és Gimnázium néven a külvárosban működik), az emlékek gondozása (évkönyvek szerkesztése, nyugdíjas kollégák és öregdiákok találkozóinak szervezése, pedagógiai eszközök gyűjtése egy tervezett iskolamúzeum számára stb.) ma is az iskolához vonz. Ezek közé sorolom ezt a dokumentumgyűjteményt is, mely a következő fejezetekből áll:

- I. PÁLYÁM SZAKASZAI
- II. VÁLOGATOTT ÍRÁSAIM FAKSZIMILÉI
- III. MUNKÁIM REPERTÓRIUMA
- IV. REAGÁLÁSOK, ELISMERÉSEK, KRITIKÁK

Visszatekintésem dokumentumainak sokrétűsége annak az életcélnak a következménye, hogy a „száraznak” tartott matematikatanári pályán többirányú „kilengéssel” küzdjek az elszürkülés veszélye ellen. A publikációk magas számát pedig annak köszönhetem, hogy feleségem a családi háttérrel, dr. Molnár Lajos igazgatóm pedig az iskolai munkám nyugalmit biztosította.

Ezt a kötetet elsősorban a még aktív kollégáimnak, az ország számos helységében élő volt munkatársaimnak szánom, de iskolai és közkönyvtárak olvasóinak is tanulságos lehet.

Vác, 2009. április

Ujvári István

I. PÁLYÁM SZAKASZAI

1. A „DOCENDO DISCIMUS” KORSAK

Tanítási, nevelési és szervezési tapasztalatok gyűjtése

A pályakezdő tanár első évei a „tanulva tanításról” szólnak. Erre bőven kaptam alkalmat, különféle helyszíneken: főállású kollégiumi nevelői beosztás mellett a nappali és néhány levelező tagozatos osztályban is taníthattam.

Több iskolai (ifjúsági vezető, órarendkészítő), városi (sportszervező) és járási (gazdasági felelős a szakszervezetben) társadalmi munkát is vállaltam.

A kezdő tanár a szakmai ismeretanyag átadásában nem sok saját tapasztalatra alapozhat. Ilyenek egykori gimnáziumi órái, az egyetemi néhány hetes gyakorlati tanítás emlékei, az első tanári években adódó hospitálások. Én gimnazistaként Vigh Árpád és Domokos Géza, hospitáló tanárként Mészáros László és Gyarakai Frigyes óráira emlékezem legszívesebben. Hasznos volt a KÖZNEVELÉS és a PEDAGÓGIAI SZEMLE tapasztalatcsere rovatának olvasgatása is.

Léleekben diákból tanárrá – például a puskázás megítélésében – az egyetemi gyakorló gimnáziumok matematikaóráin váltam.

Ahhoz, hogy „a gyerek fejét belülről megismerjem” (ahogy ezt a kifejezést egy kedves és tapasztalt kollégámtól hallottam), nekem a kollégiumi korrepetálás és a magántanítás nyújtotta a legtöbbet, ahol nem egy egész osztálynak, hanem 2-3 tanulónak kellett magyarázni. Ebből az időszakból az 1956-os forradalom egyik váci eseményére, valamint a sűrűn váltakozó szakfelügyelőkre emlékezem vissza a 15–17. oldalon olvasható írásokkal.

2. ÚJ TANÍTÁSI ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

A matematikai kabinet kialakítása

A tanítási módszerekben és bizonyos társadalmi tevékenységekben (pl. öltözködés, tánc, stb.) van egy közös vonás: gyakran a divat irányít. Mind-egyikben vannak visszatérő, valamint megjelenő és egy idő után eltűnő jelenségek. Az oktatáson belül az előzőhöz sorolnám a szemléltetést, az utóbbihoz pl. az oktatócsomagokat, vagy a programozott oktatást a számítógép előtti korszakban.

A demográfiai csúcs kikényszerítette azt, hogy az iskola kabinetrendszerre álljon át. Két matematika szaktantermünket saját készítésű szemlél-

tető eszközökkel kellett megtölteni. (Tanári tervezés, tanulói munka, műhelyoktatói segítségnyújtás.)

Mindezekből számos pályázati anyagot, újítást, publikációt készítettem. A két legjelentősebb országos díjnyertes pályázat – az 1974., ill. 1977. évi kazincbarcikai – részletei, valamint egy falitábla a programozás kezdeti időszakából a 18–21. oldalon olvashatók. Ezek elkészítése a Fővárosi Pedagógiai Könyvtár, valamint az OPI Didaktikai Tanszékének rendszeres látogatását is igényelte.

3. ISKOLÁMMAL KAPCSOLATOS SZERVEZÉSI PROBLÉMÁK

Az iskolai órarend készítése, tanulószoba új szerepkörben

Pályám első 25 évében én készítettem az iskola órarendjét. Az órarend-készítés elveit összefoglaló cikket a 22. és 23. oldalon mutatom be.

Elégedetlen voltam a tanulószobai foglalkozások hatékonyságával is. Az átszervezésre vonatkozó javaslataimat a SZAKMUNKÁSNEVELÉS c. lap az 1981. évi októberi, majd novemberi számában közölte.

4. PÁLYAVÁLASZTÁSI FELELŐS TANÁRI FUNKCIÓM

Pályára irányítás, szervezett beiskolázási tevékenység

A jó hírű gépipari technikum nem küzdött beiskolázási problémákkal. Bár a városi gyerekek (főleg értelmiségi szülőktől) inkább a gimnáziumot választották, a falusi iskolák legjobb tanulói és a munkások gyerekei hozzánk jelentkeztek. Más lett a helyzet akkor, amikor a technikumok szakközépiskolákká alakultak. Mivel ezek „rangja” csak lassan alakult ki, a minőségi beiskolázás terén főleg a jobb hírű (általában fővárosi) gimnáziumokkal szemben kerültünk hátrányba. Szükség volt egy – az egész tantestületet igénybe vevő – folyamatos beiskolázási kampányra, s ezt a munkát irányító pályaválasztási felelősi tanári funkció létrehozására, melyet egy 1971-ben megjelent kormányhatározat is előírt. Ezt kaptam meg én és láttam el nyugdíjazásomig. Kezdetben egyedül jártam az általános iskolák 8. osztályos szülői értekezleteit, majd egyre több segítséget kaptam az iskola igazgatóságától.

Ezen a területen sok pályázatot írtam, szakcikket publikáltam. Egy – megyei szinten is bevezetett – osztályfőnöki órára készített magnófelvétel írásos változatának eleje a 24. és 25. oldalon található. (A később bevezetett és máig rendszeresen megtartott Kempelen, illetve Boronkay Tehetségkutató Matematikaversenyek szintén iskolánk beiskolázási céljait szolgálják.)

5. PEDAGÓGIAI PÁLYÁZATOK, ÚJÍTÁSOK

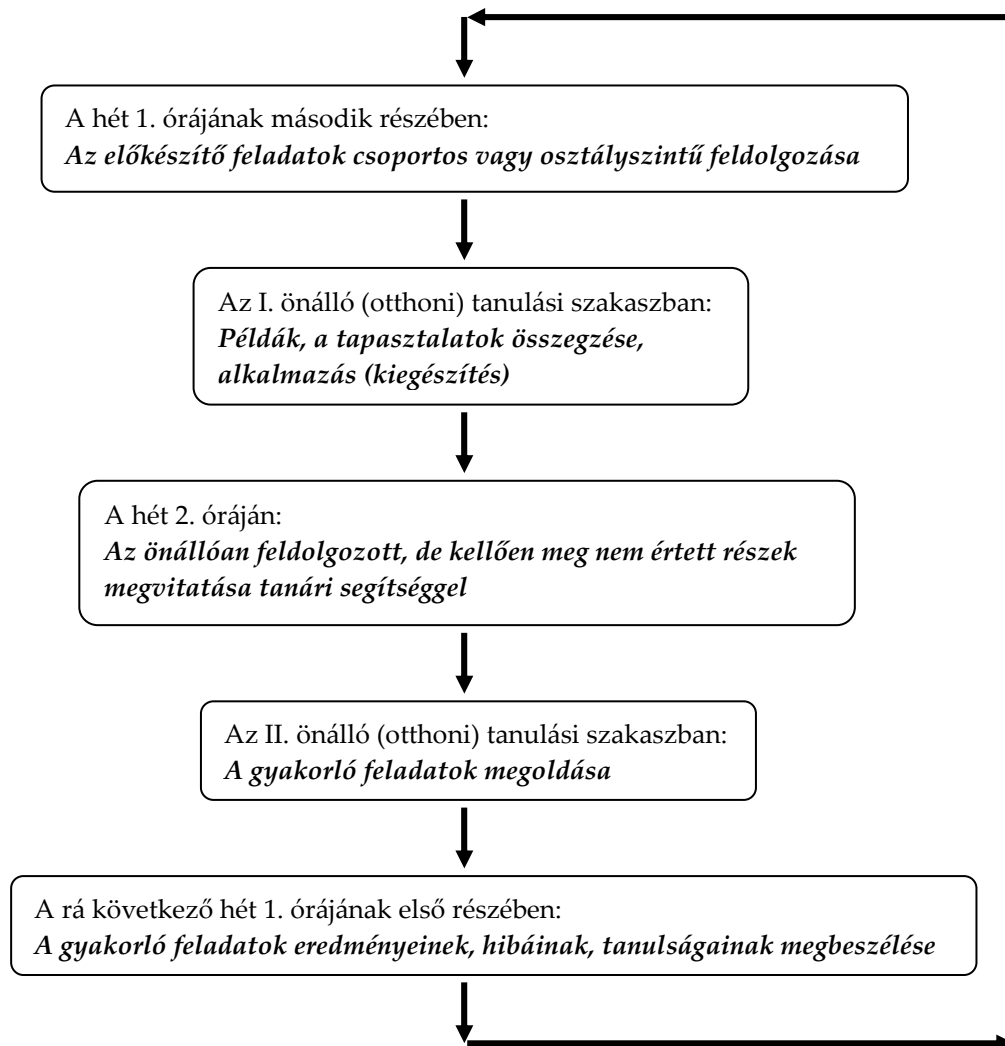
Tanulmányok készítése

A 70-es, 80-as években a pedagógusok innovációs törekvései rendszeres támogatást kaptak különféle oktatási intézményektől. A legtöbb pályázati kiírás megyei szervektől (Pest Megyei Tanács Művelődési Osztálya, Pest Megyei Pedagógus Továbbképző Kabinet, Pest Megyei Pedagógiai Intézet) érkezett, országos pályázatokat az OM, MM, OPI, SZOT stb. írtak ki.

Pályázati sikereimet annak tulajdonítom, hogy gondosan ügyeltem rá: saját tanítási gyakorlatom és mások – már elméletté kristályosodott – tapasztalata összhangban legyen. Ezért évtizedeken át heti látogatója voltam az Országos Pedagógiai Könyvtárnak, mindig gondolva Arany János soraira: „Kettős úton halad az emberi élet: egyik a gyakorlat, másik az elmélet.”

Pályázataim és újításaim jegyzéke e kiadvány végén található. Jelentősebb pályamunkáim egyikének vázlatja és eredménye a 26. és 27. oldalon olvasható. (A már említett két hosszabb terjedelmű kazincbarcikai országos pályázat anyagából számos előadást tartottam.)

Az alábbi folyamatábra a 6. Tankönyvírás c. ponthoz tartozik:

6. TANKÖNYVÍRÁS

Öt kötet a Tankönyvkiadónál

A Tankönyvkiadó pályázatot hirdetett a dolgozók négy éves szakközépiskolájában tanulók matematika könyvének elkészítésére. Az I. és II. osztályos tankönyvre kiírt pályázatot megnyerve, megbízást kaptam ezek, valamint a III., IV., és az I-IV. (összefoglaló) kötetek megírására. Az I. osztályos könyvet egyedül, a további négyet Kun Péter szentendrei társszerzőmmel készítettem el.

Az igen rangos pályázat megnyerését annak tulajdonítom, hogy a tankönyv szerkezete – mely az előző oldali folyamatábrán látható – megtetszett a bírálóknak. A felhasználó kollégák számára a könyv felépítése és ajánlása a 28. és 29. oldalon olvasható.

7. SEGÉDKÖNYVEK, NAGYOBB TANULMÁNYOK

Különféle kiadóknál

A tankönyvsorozat elkészítése után először a Tankönyvkiadó bízott meg két segédkönyv elkészítésével. (*Felkészülés és felzárkózás matematikából, illetve Egyedül készülök a felvételire!*) Ezeket többször is kiadták. Majd magánkiadók (Tárogató, Apáczai, Typotex) írtak velem segédkönyveket. Közülük az egyik – legtöbb kiadásban megjelent – segédkönyvnek a bevezető feladatsora és szerzői könyvajánlója a 30. és 31. oldalon olvasható.

8. A TUDÁSSZINT MÉRÉSE

A feladatok nehézségi foka szerint

Az ún. „központi pontozással” sohasem értettem egyet, hiszen az a tanár gondolkodásmódját, általa érzékelt nehézségi fokát tükrözi, ami egészen más is lehet, mint a tanulóé. A tudásszintmérés a mai iskolai gyakorlatban még megoldatlan.

A *Megmérem, mit tudok* című könyvemben megkísértem a tudásszint mérésére egy objektívnek vélt eljárást adni a 32. és 33. oldalon.

9. SAKK AZ ISKOLÁBAN

Az iskolai sakkcsapat vezetése. A „sakkmatematika”

A sakkozás szerepét a fiatalok személyiségének formálásában és gondolkodásuk fejlesztésében már sokan és régóta felismerték. Logikusan következne ebből, hogy az iskolában is jelentőségéhez mérten kezeljék, de ez nem így van. Ritka az a középiskola, ahol támogatják (itt-ott még az is elő-

fordul, hogy üldözik), a leggyakoribb azonban az, hogy tudomást sem vesznek róla.

Szerencsére, az én iskolámban minden támogatást megkaptam, ami főleg a szervezési lehetőségeimre, az eszközkészítésekre és vásárlásokra vonatkozik. Harminckét éven át volt alkalmam kipróbálni a versenysakk, a sakk és logika megfejtőverseny hatását a matematikára, valamint a sakk és matematika együttes tanításának lehetőségét. Az eredményekről és az útkeresésekről sok helyen publikáltam. Ebben a könyvben a 34–41. oldalon mutatok be néhány fontosabbnak vélt írást. (A témát leginkább átfogó, a Pedagógiai Szemlében megjelent tanulmány terjedelmi okokból nem kerülhetett ide.)

Az iskola fiú és leány sakkcsapatai vezetésemmel rendszeresen nyerték a megyei középiskolás bajnokságokat és kerültek az országos döntőbe.

10. AZ ISKOLATÍPUSOK KÖZTI ÁTMENET PROBLÉMÁI

Segédkönyvek a közép- illetve főiskolai felvételi vizsgákhoz

Felvételi vizsgát iskolánkban a kezdetektől fogva tartottunk, felvételi versennyel kombinálva. Tapasztalatainkat A MATEMATIKA TANÍTÁSA c. lap vitaindítójára (42. old.), illetve egy kiadványunk függelékében írtam meg. (43. old.)

Az egyetemi felvételi vizsgákra felkészítő feladatgyűjteményekből a könyvpiacra mindig bőséges volt a kínálat. Ezek nagyjából kronologikus, kisebb részben tematikus felépítésűek voltak. A módszercentrikus felépítésűt azonban csak én alkalmaztam. Ebben 40 módszerhez csoportosítottam a felvételi feladatokat. (44–45. old.)

11. AZ ÉSZAK-PEST MEGYEI MATEMATIKAI TEHETSÉGFEJLESZTŐ KÖZPONT I.

Megalakítás, alapelvek, kezdeti eredmények

A 80-as évek közepéig tehetséggondozási munkámat szinte kizárólag saját gyakorlati tapasztalatom alapján végeztem. Ezidőtájt ismerkedtem meg a szakirodalomból a hazai – például a tatai – próbálkozásokkal, majd később szorosabb kapcsolatba kerültem a Magyar Tehetséggondozó Társasággal, melyben választmányi bizottsági tagságot is vállaltam. Közben a Pest Megyei Pedagógiai Intézet 1988-ban létrehozott és vezetésemre bízott egy tehetségfejlesztő központot, melyben körzeti szakköröket működtettünk általános és középiskolásoknak, valamint elindítottunk egy megyei levelező rendszerű versenyt is. Mindezek gyakorlati tapasztalata alapján kialakítottuk válogatott alapelveinket, melyek a 46–47. oldalon olvashatók.

12. AZ ÉSZAK-PEST MEGYEI MATEMATIKAI TEHETSÉGFEJLESZTŐ KÖZPONT II.

Versenyek regionális, megyei és országos szinten

A versenyzők létszáma tanévről tanévre növekedett, s a 90-es évek végén elérte a tetőpontot. Ekkor már 5000 tanuló vett részt központunk valamelyik versenyén. Legtöbben, 3000-en az általános iskolák számára országosan meghirdetett levelezési, 1000-en a Pest megyei középiskolai, és kb. ezren regionális jellegű kisebb versenyeken, amelyek Kempelen, Boronkay, Árpád és Radnóti nevét viselték, illetve a SZÁMON-KÉRT MÚLT elnevezésű komplex csapatversenyen.

A számszerűségben is megmutatkozik, hogy legnépszerűbb a levelezési szakkörünk volt, amelyben mintegy 200 iskola tanulói vettek részt. A magas létszám okát a következőkben láttam:

– Feladatlapjainkon nem innen-onnan összehordott különféle témakörű feladatok szerepeltek, hanem egy-egy témát vagy megoldási módszert alaposan körüljártunk, minta-, gyakorló- és kitűzött feladatokat is szerepeltettünk. A versenyző megérezte, hogy ezek feldolgozásával olyan többletismeretet szerezhet, amelyhez csak szakkörön juthatna hozzá (ha még lennének ilyenek az általános iskolákban). Ezért is neveztük ezt a tehetséggondozási formánkat levelezési szakkörnek, és nem versenynek.

– A tanuló a szokásosnál alacsonyabb nevezési díj mellett (amelyet a nagy létszám miatt engedhettünk meg) számos kedvezményben részesült (középiskolai ajánlólevél, indulási jogosultság meghívásos regionális versenyekre, díjmentesség stb.).

– Az iskolák matematika tanárait rendszeresen és térítésmentesen elláttuk olyan, tehetséggondozási munkájukat segítő kiadványokkal, amelyekhez csak későn vagy egyáltalán nem jutnának hozzá (regionális versenyek, felvételi vizsgák feladatanyaga, központunk könyvei és kiadványai, a havonta megjelenő TEHETSÉGGONDOZÁSI MÓDSZERTANI LEVELEK)

Rendszeresen megrendeztük a Pest megyei középiskolai versenyeket is, olyan céllal, hogy sikerélmény lehetőségét nyújtsuk azok számára is, akiknek erre az országos versenyeken még kevés esélyük van. Mindezekről néhány összefoglaló írás a 48–53. oldalon olvasható.

13. AZ ÉSZAK-PEST MEGYEI MATEMATIKAI TEHETSÉGFEJLESZTŐ KÖZPONT III.

Könyvek, kiadványok

Fokozatosan erősödött az igény a tehetséges általános iskolai tanulók segédkönyvekkel való ellátására. Mivel – a kis példányszám miatt – a „nagy” tankönyvkiadóknak ez nem volt üzlet, központunk ezt is felvállalta. Többségük sok kiadást ért meg. Általában nem a nagykereskedelmi láncon keresztül terjesztettük, hanem a levelező versenyek jutalmi voltak.

A legjelentősebb sorozat a *Váci Matematikakönyvek*, melyekből 13 kötet jelent meg. Közülük a *Matekszakkör otthon* és a *Matekversenyre készülők* néhány oldalát (54–57.) mutatom be. Ezek a könyvek módszercentrikus felépítésűek, feldolgozóik tehát nem régi feladatokat, hanem megoldási módszereket tanulnak. Szerepel még egy könyvtájékoztató is. (58–59. old.)

A KIS VÁCI MATEKFÜZETEK sorozatából 38 kiadvány jelent meg. (59. old.)

14. EGY TEHETSÉGGONDOZÓ KÖZÉPISKOLÁRÓL

A „Boronkay” szereplése tanulmányi versenyeken

Iskolánkra – kb. a 80-as évek végéig – a „becsületes közepkáderek képzése” volt a jellemző. A rendszerváltozással ez is fokozatosan megváltozott: kialakult egy tehetséggondozó profilunk is. Mi kellett ehhez?

Először is egy iskolaigazgató, aki hitt abban – s ezt a tantestülettel is elfogadtatta –, hogy a tanulmányi versenyek eredményei olyan iskolai presztízs-növekedést eredményeznek, amelyek más területen – például támogatók jelentkezésében, a jó tanulók odaözönlésében – bőségesen kamatozik.

Kellettek aztán olyan tanárok, akik alkalmasak voltak az illető szaktárgy versenyekre való felkészítésre. És kellett a tehetséges tanulók széles bázisa, amelyből a versenyzők kinevelhetők. A tanulókat azonban nem várhatja ölbe tett kézzel a középiskola. Már az általános iskolában fel kell ismerni őket, s ügyes módszerekkel (tehetségkutató versenyekkel, szakkörökkel, kiadványokkal) kell őket a középiskolába invitálni.

A Boronkay György Műszaki Középiskola lényegében a fenti receptet követte. A 90-es évek elején megalakított Észak-Pest Megyei Matematikai Tehetségfejlesztő Központ – amelynek ez az iskola ad otthont – és a létrehozott regionális matematikai tehetségkataszter eredményesen hozta középiskolánkba a matematika iránt érdeklődő tehetséges gyermekeket, akik aztán a kitűnő fiatal szaktanári gárda segítségével a matematika mellett természettudományos tantárgyakból és informatikai szaktárgyakból is országos szintű versenyeredményeket értek el. Ennyi a „titok”. Az eredményeket számszerűsítve, két példával, az OKI által készített kötet alapján:

(1.) Az 1995-1999. években a matematika-fizika-szakmai tárgyak versenyeredményei alapján az iskola 5., illetve 6. volt az országos rangsorban.

(2.) Az 1986-2000. évi adatok alapján 8. helyen álltunk 874 középiskola között az összes versenyeredményt tekintve. (Az összesített eredményekből néhány egyénit elemeztem a 60. és egy versenyeredményeket összehasonlító táblázatot készítettem a 61. oldalon.)

15. KÉT BEVÁLT ÖTLET A SAJÁT SZERVEZÉSŰ MATEMATIKA VERSENYEKEN

Számválaszos feladattípus. Integrált (komplex) versenyek

A hagyományos (konstruktív) feladatokat az elburjánzó tanulmányi versenyeken országszerte a feleletválasztós feladatok váltották fel, melyek helyett én azonban a számválaszosokat alkalmaztam, mert meggyőződésem szerint ennek több az előnye (a közös hátrányok mellett).

A számválaszos és a feleletválasztós feladatsorok (közös) előnye a hagyományos feladatsorokkal szemben az, hogy kiértékelésük rendkívül egyszerű (gépesíthető is), és kiküszöböli a szubjektív elbírálásból adódható félreértéseket, illetve hibákat. Viszont közös hátrányuk az, hogy a szerkesztési és a bizonyítási feladatok, valamint a kreativitás jelzésére olyan fontos, divergens gondolkodást igénylő feladatok sem a számválaszos, sem a feleletválasztós feladatsorokban nem adhatók.

E közös előnyök és hátrányok mellett – egymással összehasonlítva – azonban több szempontból is a számválaszos feladatok felé billen a mérleg:

- A vaktalálatnak itt nincs szerepe, tehát nincs szükség semmiféle mesterként képletre.
- Munkára, gondolkodásra ösztönzi a versenyzőket, nem pedig tippelgetésre, „próba-szerencse” versenyzői magatartásra.

Arra már eddig is történtek próbálkozások, hogy az irodalmat és a történelmet, vagy hasonlóan több természettudományos tárgyat együtt is lehetne tanítani. (Itt elég Sztrócai Kálmán és Németh László nevére, valamint a környezetismeret tárgyra, mint a legjelentősebbekre hivatkoznom.) Az azonban még nem fordult elő, hogy a matematikát kapcsolják össze a human műveltségi területtel, ahogy ez nálunk történt, létrehozva az integrált (komplex) tanulmányi versenyeket.

A 62–63. oldalon a hagyományos váci Árpád Matematikaverseny 1999. évi feladatait és számválaszos megoldásait találjuk. Ez után négy oldalon integrált (komplex) feladatsorok következnek. Itt a matematikát rendre a történelemmel, a váci várostörténettel, a magyar nyelvvel és a sporttal kapcsoljuk össze. (64–67. old.)

16. A TEHETSÉG CÍMŰ LAP ROVATVEZETÉSE

A Magyar Tehetség gondozó Társaság lapja

A TEHETSÉGnek 11 éven át voltam rovatvezetője. A szerkesztő, Százdi Antal már 1993-ban felkért erre, s a negyedévenként megjelenő lapnak csaknem valamennyi számában írtam egy cikket, mely általában az Észak-Pest Megyei Matematikai Tehetségfejlesztő Központ versenyének tanulságait taglalta. Négy rovatcikk olvasható a 68–69. oldalon.

17. A BORONKAY ISKOLA TÖRTÉNETE

A névadó kultuszának kialakítása

Iskolánk az 1992/93-as tanévtől vette fel – javaslatomra – egykori mérnök-tanárának, Boronkay Györgynek a nevét. 2007-ben a névadó tiszteletére Emlékkönyvet szerkesztettem, de már előtte is jelentek meg írásaim a helyi lapban a legendás „Gyuri bácsiról”. Ezekből mutatok be kettőt. (70–71. old.)

18. VÁROSTÖRTÉNET, EGYHÁZTÖRTÉNET

Vác utca- és intézménynevei. A kiskváci református egyház történetéből

A nyugdíjas évek alkalmat adtak rá, hogy olyan témákkal is foglalkozzak, amelyek mindig is érdekelték, de az időhiány megakadályozott a művelésükben. Ilyenek voltak: városom, valamint a kiskváci református egyház története a katolikus püspöki városban. Ezekről írtam néhány cikket a helyi lapokba. (72–81. old.)

19. TANÍTÓIM, TANÁRAIM, KOLLÉGÁIM, TANÍTVÁNYAIM

Iskoláim. A „GYURKA NÉPE” kiadvány

Hét évtizeden át az iskola volt a második otthonom. Visszemlékezésem nem lenne teljes, ha legalább röviden, vagy felsorolásszerűen ne utalnék azokra, akikre ennyi év után is szeretettel, hálával emlékezem.

Tanítóim közül Suba Vilmostól a pedagógiai „nyughatatlanságot”, a saját készítésű szemléltető eszközök hatékonyságát, Rápolthy Viktortól az ének-zene szeretetét és a szolmizálás alapjait (1942-ben!) tanultam meg.

Középiskolai tanáraim a piaristák és az államosítás utáni „civil” tanárok voltak. Mindkét csoportból csak néhányat felsorolva: Bán Mártontól az utazások szépsége, dr. Rassovszky Kálmántól az eredményes osztályfőnöki módszerek, Vigh Árpádtól a matematikatanári pálya hivatástudata, Domoos Gézától a matematika taníthatósága és a komolyzenébe való bevezetés, dr. Nagy Györgytől az ideális tanár–diák viszony lehetősége maradt meg.

Egyetemem éveimben a professzorok két nagy generációjából ismertem meg Fejér Lipótot és Riesz Frigyeset, illetőleg Hajós Györgyöt, Turán Pált és Rényi Alfrédot. A matematika középiskolai oktatásába Varga Tamás és dr. Messik Béla (Trefort Gimnázium) vezetett be.

Technikumi igazgatóm nyolc is volt. Közülük dr. Gyalmos János és dr. Molnár Lajos széles körű politikai és pedagógiai tájékozottságával, mély humánumával, magas fokú kompromisszumkereső képességével hatott rám. A szakmájában kiváló, a göröngyös középiskolai tanári pályát is humorral enyhítő jó kolléga típusa Pellei Emil, Papházi Tibor és Kuthi Albert volt számomra.

Sokezer tanítványom volt a matematika tanítása, az osztályfőnöki és sakkoktatói tevékenységem révén. Örömmel hallom és látom sikereiket. A legtöbbjük műszaki vonalon dolgozik, ezekről a média ritkán ad hírt. Büszke vagyok a közéleti területen dolgozókra, a körülbelül 10 városi-községi polgármesterre, s azokra, akik Vác város képviselő-testületeiben egymást váltva dolgoznak. Bármelyiket név szerint is felsorolhatnám, de csak azokkal teszem, akik a média révén ismertté váltak:

Csuka Tamás ny. tábori püspök, Szenczy Sándor, a Baptista Szeretet-szolgálat vezetője, és Bogányi Gergely Kossuth-díjas zongoraművész.

Első tanítómra a 82., gimnáziumi éveimre (távlatból) a 83. oldalon olvasható írással emlékezem. (Itt oldom fel a 71. oldalon található írásomban a tudományos-oktató-nevelő-szervező 4 tanártípus általam ismert legkiválóbb reprezentánsait. Rendre: Végh Ferenc, Boronkay György, dr. Nagy György, Hirling József.)

Elhunyt pályatársaimról a 84–85. oldalon emlékezem.

20. MÁSOK ... RÓLAM

Laudációk, riportok

A rólam szóló vélemények közül csak azok dokumentálhatók, amelyek írásban is megjelentek. Ezek két csoportba oszthatók: laudációk valamelyik kitüntetéssel kapcsolatban és riportok, amelyeket gyerekek készítettek.

Kilenc kitüntetést kaptam állami és társadalmi szervektől, közülük a legrangosabb az 1990-ben kapott Apáczai Csere János Pedagógiai Díj, mely után az országos szakmai közvélemény is számon tartott. Nekem azonban nagyon kedves a későbbi Pro Urbe Vaciensis és a Tragor-díj is, melyeket váci szervezetektől kaptam. Ezekről a VÁCI NAPLÓ számolt be. (86. old.)

A diákok kétszer készítettek velem riportot. A középiskolások 1988-ban, mely az iskolai lapban jelent meg. Az Árpád Fejedelem Általános Iskola 8/c osztályos tanulói a velem készített beszélgetéssel a NÉPSZABADSÁG 1998. évi pályázatán második díjat nyertek. Ez olvasható a 87. oldalon.

2004-től 2008-ig tagja voltam a Duna-Dráva a Tehetségekért alapítvány kuratóriumának, melynek feladata a váci nagyüzem évi 30 millió Ft-os ösztöndíjkeretének felosztása volt a váci tehetséges általános és középiskolások részére.